

ACTIVITATS

TESIS

ENTREVISTES

AVENÇOS

A FONTS

FILOSOFIA

L'olfacte és una font de plaer en l'apreciació de paisatges, perfums, el menjar, el vi...

Autor: Nerva

A FONTS

El ressorgiment de l'estètica de la natura

L'estètica de la natura estudia com apreciem la bellesa natural. Expulsada de la filosofia acadèmica a principis del XIX, investigadors de la UAB han estudiat la seva reparació amb el despertar d'una consciència ecològica als anys 60. Aquesta disciplina defensa que una major consciència de la bellesa del món natural ens donarà motius per protegir-lo.

[+]

A FONTS

Caracteritzades diferents nocions de possibilitat utilitzant lògiques fuzzy

Investigadors de la UAB introdueixen diferents lògiques per capturar les diferents nocions de necessitat (en el sentit de la teoria de la possibilitat) per a un dels sistemes més prominents de la *fuzzy logic*, la lògica de Gödel, una extensió de la lògica intuicionista, i en demostren la completesa i alguns resultats de complexitat computacional.

[+]

ENTREVISTES

Eulàlia Pérez, presidenta de la FECYT

"La discriminació jeràrquica és subtil, es va generant a poc a poc i manté les dones als nivells més baixos de la jerarquia científica"

[+]

01/2012 - Olfacte i anòsmia en l'apreciació estètica (premi Aposta UAB 2011)

L'olfacte és el sentit oblidat de la nostra societat: no s'inclou a les revisions mèdiques rutinàries, ni se'l té en especial consideració en l'educació. Tanmateix, l'olfacte forma part de la construcció de l'individu i de la seva relació amb l'entorn. És molt important en les relacions socials així com en activitats quotidianes i fins i tot imprescindible per algunes activitats laborals. La seva alteració o manca pot causar danys físics i psíquics, per manca d'alerta enfront una fuita de gas o per alteració de la relació amb l'entorn, per exemple. Aquest projecte, reconegut amb un premi Aposta de la UAB en la seva primera edició, vol explorar l'impacte de l'olfacte -o de les seves alteracions o manca- en l'apreciació estètica (d'un paisatge, una flor...) per tal d'ajudar a entendre la importància d'aquest sentit i a revaloritzar-lo dins la societat.

Referències

"Nunca sabrás a qué huele Bagdad". Marta Tafalla. Servei de Publicacions de la Universitat Autònoma de Barcelona. 2010.

L'olfacte és el sentit menys valorat en la nostra societat. Malgrat que resulta fonamental en la percepció d'un mateix i de l'entorn, així com en la construcció de les relacions socials; malgrat que és un element central en la salut física, emocional i mental de les persones; malgrat que és una font de plaer en l'apreciació de paisatges, perfums, el menjar, el vi... rep molt poca atenció. El nostre sistema sanitari no el considera important, i això té diverses conseqüències. Des que naixem, i durant tota la infància, se'ns practiquen diverses proves destinades a avaluar la nostra salut, però respecte a l'olfacte, no existeix cap protocol establert per comprovar si un nen neix amb olfacte o sense, o si pateix alguna disfunció quantitativa o qualitativa en la capacitat d'olorar.

Durant la vida adulta, tampoc s'acostuma a incloure una revisió d'olfacte en les revisions de salut que moltes persones es fan regularment en el seu lloc de treball o per iniciativa pròpia. Per exemple, la UAB organitza generoses proves de salut per als seus treballadors que inclouen proves de visió, d'oïda, anàlisi de sang i d'orina, revisió ginecològica o revisió de la salut dental, però no d'olfacte. Al mateix temps, el nostre sistema sanitari llança periòdicament campanyes publicitàries perquè anem al dentista un cop l'any, perquè ens fem proves específiques destinades a detectar l'aparició del càncer... però mai se'ns anima a fer-nos proves d'olfacte.

I, tanmateix, néixer amb un trastorn olfactiu com anòsmia, hipòsmia o hiperòsmia, o perdre l'olfacte d'adult, pot suposar conseqüències greus en la vida quotidiana. Un trastorn d'olfacte altera la percepció d'un mateix, la percepció de l'entorn, la relació amb els altres, amb el menjar, la pròpia llar, i afecta la salut emocional de les persones. Una pèrdua completa d'olfacte pot implicar un risc davant una fuita de gas i exigeix precaucions especials a la cuina, però pot ser especialment greu per a persones que treballin amb productes químics, i pot arribar fins i tot a dificultar el desenvolupament de la pròpia professió en el cas de perfumistes o cuiners. Avui en dia també sabem que la pèrdua d'olfacte en la vida adulta pot anunciar altres problemes de salut, pot estar alertant d'un principi d'alzheimer o altres problemes neurològics.

D'altra banda, l'olfacte tampoc no s'educa a l'escola. No s'ensenya a prendre consciència del procés d'olorar, un fet sobre el qual gairebé no es reflexiona; no s'ensenya a gaudir dels plaers que pot comportar, i tampoc a identificar olors amb precisió. Així mateix, culturalment no se'l valora. A la nostra societat es tendeix a pensar que l'olfacte no és tan important i que perdre'l no és res tan greu. Només hi ha petites excepcions en mons professionals on l'olfacte és una eina de treball i per tant hi ha consciència del seu valor: perfumistes, cuiners, enòlegs, jardineros...

Afortunadament, en els darrers anys, ha començat a sorgir un major interès pel món de l'olfacte i la seva relació amb la salut. El premi Nobel concedit l'any 2004 a Richard Axel i Linda Buck pels seus estudis sobre les bases genètiques de l'olfacte ha començat a estimular la recerca. A casa nostra, els doctors Josep de Haro a l'Hospital Municipal de Badalona, Joaquim Mullol a l'Hospital Clínic de Barcelona o Adela González a l'Hospital de Cabueñes són exemples de metges que dediquen una atenció especial a les persones amb problemes d'olfacte. També psicòlegs o antropòlegs comencen a poc a poc a prestar atenció a l'olfacte, en una recerca cada cop més multidisciplinària.

El projecte "Olfacte i anòsmia en l'apreciació estètica", premiat en la convocatòria Aposta de la UAB en la seva primera edició, vol contribuir a aquesta incipient recerca sobre l'olfacte estudiant quina és la influència de l'olfacte o els seus trastorns en l'apreciació estètica. Apreciar la bellesa o la lletjor (o l'harmonia, l'elegància, allò misteriós, allò tenebrós) de paisatges, jardins, obres d'art, de les persones, és un element molt important de la nostra vida, que va molt lligat a la pròpia identitat personal, a la creació de vincles emocionals i a la construcció de comunitats en funció dels mateixos gustos estètics. L'apreciació estètica que tots nosaltres realitzem quotidianament de tota mena d'entorns o objectes té com a base la percepció sensorial (encara que hi participin molts altres factors de caràcter lingüístic i cultural) i per tant canvia quan es produeixen alteracions dels sentits. Entendre com canvia l'apreciació estètica d'un paisatge en funció que es percebi o no la seva dimensió olfactiva, ens ajudarà a entendre la importància de l'olfacte en la vida quotidiana de les persones, i els seus efectes en la salut física, emocional i mental.

El projecte es realitzarà durant dos anys, i els resultats es difondran en congressos i

revistes acadèmiques internacionals. També es divulgaran al conjunt de la societat, ja que la finalitat última d'aquest projecte és contribuir a crear una cultura de l'olfacte, de manera que la societat sigui més conscient de la importància d'aquest sentit.

Marta Tafalla

Departament de Filosofia

Àrea d'Estètica i Teoria de les Arts

Marta.Tafalla@uab.es

 Obtenir en PDF

Si tens propostes: premsa.ciencia@uab.es

E-mail per rebre el nostre butlletí

Enviar